

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Андрій КРАСНОЖОН

квітня 2024 року

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ РІВНЕМ «БАКАЛАВР»
(на основі НРК6 та НРК7)

Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література
(англійська))

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму з фахового вступного випробування на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)) розроблено за двома циклами:

- лінгвістичний цикл (охоплює знання та навички, передбачені дисциплінами «Практична фонетика» (англійська мова), «Практична граматики» (англійська мова), «Практика усного та писемного мовлення» (англійська мова), (ОК першого року навчання за ОПП «Середня освіта (Мова і література (англійська))»);
- педагогічний (передбачає оволодіння фундаментальними поняттями з дисциплін «Педагогіка» та «Вступ до фаху», (ОК першого року навчання за означеною вище ОПП)).

Комплексний екзамен має на меті перевірити вихідний рівень мовно-педагогічної підготовки абітурієнтів за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)), які вступають на 2 рік навчання, та сформованість наступних **загальних компетентностей (ЗК)**:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

що реалізовується на практиці у здатності здійснювати наступні види діяльності:

За вербально-комунікативним компонентом ЗК:

- знаходити в тексті потрібну інформацію, виражену як прямо, так і опосередковано; аналізувати, інтерпретувати та зіставляти інформацію, надану в тексті/ текстах.
- добирати доречні мовні засоби та виявляти вади в написаному, пропонуючи варіанти поліпшення тексту.

За логіко-аналітичним компонентом ЗК:

- виявляти пункти схожості \ розбіжності, припущення й помилки в аргументації.
- визначати еквівалентні форми аргументації або заперечення аргументації.

Відповідно до вимог програми вступники повинні **знати**:

- основні відомості про фонетичну, лексичну, граматичну будову сучасної англійської літературної мови;
 - фундаментальні поняття освіти й виховання; загальні закономірності, принципи, форми, методи навчання та виховання учнів закладів загальної середньої освіти; проблеми навчання й виховання школярів; традиційні й інноваційні підходи до їх вирішення.
 - поняття й складові професійної компетентності вчителя англійської мови і літератури й провідні шляхи її формування; вимоги до сучасного уроку й особистості вчителя англійської мови й літератури.

Вступники повинні **вміти**:

- застосовувати знання про мову, виконуючи мовні завдання та

виявляючи знання норм сучасної англійської літературної мови: фонетичні, лексичні, фразеологічні, граматичні, орфографічні, синтаксичні;

– визначати оптимальні методи, засоби, форми навчання та виховання відповідно до педагогічної ситуації та з урахуванням індивідуальних та особливих потреб учнів; оперувати педагогічними мисленнями, бути здатним до аналітичного осмислення педагогічної дійсності; критично аналізувати матеріал згідно сучасних тенденцій розвитку загальної середньої освіти в Україні.

– оцінювати професійну діяльність учителя англійської мови й літератури, розуміти помилки й шляхи їх виправлення.

Програма фахових вступних випробувань

Розділ 1. Лінгвістичний цикл

Фонетика. Співвідношення між буквами англійського алфавіту й фонемами англійської літературної мови. Фонема. Склад. Наголос. Фонетичні явища. Система голосних і приголосних фонем англійської мови. Інтонія в англійській мові, її компоненти та функції.

Лексика сучасної англійської мови. Типи морфем і морфемний аналіз. Словотвір в англійській мові. Полісемія, синонімія, антонімія, омонімія в сучасній англійській мові. Фразеологія.

Грамматика. Іменник, його характеристики, категорії числа та відмінку. Артикль, його характеристики, вживання артиклів. Займенник, класифікація займенників та особливості вживання займенників. Числівник, кількісні числівники та порядкові числівники, дробові числівники. Прикметник та класифікація прикметників, морфологічні та синтаксичні характеристики прикметника, ступені порівняння, граматичні характеристики якісних, відносних та субстантивованих прикметників. Прислівник. Морфологічна структура та класифікація прислівника. Ступені порівняння. Порівняльні конструкції. Прийменник і його морфологічна структура. Класифікація прийменників. Сполучник і його морфологічна структура. Класифікація. Особливості вживання. Дієслово. Вживання видо-часових форм дієслова. Активний та пасивний стан дієслова. Модальні дієслова. Категорія способу. Дійсний, наказовий та умовний способи. Чотири види умовних речень. Неособові форми дієслова. Інфінітив. Використання інфінітиву без частки to. Інфінітивні конструкції. Герундій. Герундій та інфінітив. Дієприкметник. Різновиди дієприкметників (Participle I, Participle II). Узгодження часів. Пряме та непряме мовлення. Просте, складнопідрядне, складносурядне речення. Порядок слів у реченні.

Розділ 2. Педагогічний цикл

Педагогіка.

Функції педагогічної науки. Структура і галузі педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки на сучасному етапі розвитку суспільства.

Методи педагогічних досліджень: спостереження, педагогічний експеримент, бесіда, вивчення передового досвіду; вивчення документації та учнівських праць, опитування, методи моделювання педагогічних явищ, методи кількісного та якісного аналізу результатів дослідження.

Виховання як чинник формування особистості. Взаємообумовленість процесів виховання, навчання і розвитку. Дитина як об'єкт і суб'єкт виховання.

Сучасні вимоги до особистості педагога та його підготовки. Вчитель нової української школи. Зміст професійної діяльності та функції педагога: конструктивна, комунікативна, організаторська, гностична. Поняття про педагогічну майстерність, педагогічну компетентність.

Основні функції процесу навчання: освітня, розвиваюча, виховна. Структурні компоненти навчального процесу: цільовий; стимулюючо-мотиваційний; змістовий, операційно-діяльнісний, контрольно-регулюючий, оцінно-результативний. Мотивація учіння школярів. Структура процесу засвоєння знань, умінь, навичок: сприйняття, осмислення, розуміння,

узагальнення, закріплення, використання на практиці.

Сучасна система дидактичних принципів. Класифікація методів навчання. Поняття про технології навчання. Поняття про засоби навчання. Використання інформаційно-комунікативних засобів навчання у навчальному процесі. Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання в сучасній школі. Структура та типи уроків. Вимоги до сучасного уроку.

Поняття контролю. Функції контролю і оцінювання результатів навчання учнів в умовах НУШ.

Вступ до фаху.

Поняття про фах. Галузева структура спеціальності «Середня освіта (англійська мова і література)»: педагогічна, мовна й літературознавча складові.

Виникнення й становлення професії вчителя англійської мови й літератури. Історичний шлях розвитку методів навчання іноземних мов. Вимоги до сучасного вчителя іноземних мов: зовнішні й внутрішні риси ідеального вчителя. Функції вчителя англійської мови і літератури.

Професіограма вчителя англійської мови і літератури. Сутність поняття й структура професійної компетентності вчителя англійської мови і літератури.

Англійська мова сьогодні: її статус, використання, роль в сучасному суспільстві. Поняття про мовну картину світу. Мовна картина англійця. Поняття про мовну і вторинну мовну особистість.

Англійська література як засіб ознайомлення з картиною світу англійців. Поняття й структура літературознавчої компетентності учителя англійської мови і літератури. Принципи, методи й шляхи роботи з художньою літературою учнів середньої школи. Знайомство з літературним твором як діалог двох індивідів.

Фахове вдосконалення вчителів англійської мови і літератури.

Критерії оцінювання

Рівень	Кількісна характеристика рівня	Характеристика відповідей абітурієнта
Низький	0 - 99 балів	Абітурієнт виявляє низький рівень сформованості вербально-комунікативних і логіко-аналітичних здатностей; демонструє незнання більшої частини теоретичного матеріалу, не володіє термінологічною базою дисциплін, припускається істотних помилок у визначенні наукових понять; припускається грубих помилок у виконанні практичних завдань.

Задовільний	100 - 150 балів	Абітурієнт виявляє задовільний рівень сформованості вербально-комунікативних і логіко-аналітичних здатностей; демонструє знання й розуміння основних наукових положень дисциплін, але з окремих тем має поверхові знання, матеріал знає неповно, припускається помилок і неточностей у визначенні понять, виконанні практичних завдань.
Достатній	151 - 180 балів	Абітурієнт виявляє достатній рівень сформованості вербально-комунікативних і логіко-аналітичних здатностей; належним чином володіє теоретичним матеріалом і термінологічною базою, але припускається незначних помилок під час розв'язання практичних завдань; може застосовувати набуті знання й уміння в типових або дещо змінених ситуаціях.
Високий	181 - 200 балів	Абітурієнт виявляє високий рівень сформованості вербально-комунікативних і логіко-аналітичних здатностей, глибокі фундаментальні знання теорії, повно розкриває зміст дисциплін, уміє застосовувати знання на практиці в нестандартних ситуаціях, самостійно доходить важливих висновків, у виконанні практичних завдань обирає найоптимальніший спосіб розв'язання.

Рекомендована література

Література до розділу «Лінгвістичний цикл»

1. Валігура О., Давіденко Л. Національний мультипредметний тест. Англійська мова. Тестові завдання у форматі НМТ. Підручники і посібники, 2024. 64 с.
2. Верба Г. Граматика сучасної англійської мови. Довідник до ЗНО. Логос, 2019. 352 с.
3. Возна М. О., Гапонова А. Б., Акулова О. О., Хоменко Н. С., Гуль В. С. Англійська мова для перекладачів і філологів. 1 курс: підручник для студ. і викл. вищ. навч. закл. Вінниця: Нова книга, 2004. 480 с.
4. Ільченко В. Англійська мова. Експрес-підготовка до НМТ . АССА, 2024. 128 с.
5. Паращук В. Ю. Теоретична фонетика англійської мови. Вінниця, 2005.
6. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Набокова І. Ю. Практичний курс англійської мови: підруч. для студ. першого курсу вищ. закл. освіти (філолог. спец. та спец. „Переклад”). Вінниця: Нова книга, 2005. 417 с.
7. Murphy R. English Grammar in Use: a self-study reference and practice book for intermediate students with answers. 3rd edition. Cambridge University Press, 2005. 371 p.

Література до розділу «Педагогіка»

1. Бондар В. І. Дидактика: Підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К.: Либідь, 2005. 264 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. К.: Академвидав, 2007. 616 с. (Альма-матер).
3. Гурський В. А., Присакар В.В. Педагогіка. Загальні основи педагогіки теорія освіти і навчання. У двох книгах. Книга 1: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 2-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2014. 218 с.
4. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів, 2016. 528 с.
5. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навч. посіб. 2-е вид., К.: Вища школа, 2005. 343 с.
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2004. 445 с.
7. Кучерявий О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Слово, 2014. 440 с
8. Мазоха Д. С. Педагогіка: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
9. Максимюк С. П. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 667 с.
10. Малафіїк І. В. Дидактика: навчальний посібник. К. : Кондор, 2009. 398 с.
11. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник. К.: Видавничій дім «Слово», 2012. 288 с.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : навчальний посібник. 3-є вид., доповнене. К., 2001. 608 с.
13. Нісімчук А. С. Педагогіка: Підручник. К.: Атіка, 2007. 344 с.

14. Пальчевський С. С. Педагогіка: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2008. 496 с.
15. Пащенко М. І. Педагогіка: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 228 с.
16. Фіцула М. М. Педагогіка: Навч. посб. Вид. 2-ге, випр., доп. К.: «Академвидав», 2007. 560 с.
17. Ягупов В. В. Педагогіка: Навчальний посібник. Либідь, 2002. 560 с.

«Вступ до фаху»

1. Баркасі В. В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов. Дис ... канд. пед. наук. Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського, Одеса, 2020.
2. Безлюдна В. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (1948–2016). Дис ... д-ра пед. наук. Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 2020.
3. Колодько Т.М. Професійна підготовка вчителя іноземної мови. К., 2017. 102 с.
4. Леврінц М. Фахова підготовка майбутніх учителів іноземних мов в університетах США: теоретико-методичні засади. ТОВ «РІК-У». Ужгород–Берегове, 2020.
5. Мельниченко Г. В. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Вступ до фаху» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))». Університет Ушинського. Одеса, 2023. 103 с.
6. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))». Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2023. 24 с. Режим доступу: https://pnpu-my.sharepoint.com/personal/site_pdpu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?ga=1&id=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2Fіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023%2FOПП%20Середня%20освіта%20%28Мова%20і%20література%20%28англійська%29%29%202023%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2Fіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023
7. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))». Ступінь вищої освіти: другий (магістерський). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2023. 21 с. Режим доступу: [https://pnpu-my.sharepoint.com/personal/site_pdpu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?ga=1&id=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2Fіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023%2FOПП%20Середня%20освіта%20%28Англійська%20мова%20і%20зарубіжна%20література%29%202023%20магістр%](https://pnpu-my.sharepoint.com/personal/site_pdpu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?ga=1&id=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2Fіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023%2FOПП%20Середня%20освіта%20%28Англійська%20мова%20і%20зарубіжна%20література%29%202023%20магістр%20)

[2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2Fіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023](#)

8. Фахове вдосконалення вчителів іноземної мови. Шкільний вчитель нового покоління: тематичний збірник праць. Упоряд. А. А. Волосюк; за заг. редакцією О. В. Кукли. Рівне : РОППО, 2017. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Демонстраційні варіанти НМТ. URL: <https://testportal.gov.ua/demonstratsijni-varianty-nmt/>
 2. Освітні ресурси для підготовки до НМТ. URL: <https://www.education.ua/vstup/resources-for-nmt/>
 3. Перевір свій рівень англійської. URL: <https://www.englishdom.com/ua/test-your-english-level/>
 4. Тести ЗНО/НМТ онлайн з англійської мови. URL: <https://zno.osvita.ua/english/>
 5. Тести з англійської мови онлайн. URL: <https://speaknow.com.ua/test>
-
1. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>
 2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського URL: <http://www.dnpb.gov.ua>
 3. Комунальний заклад „Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека URL: <http://www.lonpb.com.ua> 3. www.osvita.org 4. <https://osvitoria.media/experience/>
 4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт . URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
 5. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>
 6. Платформа для вчителів Teaching English. Режим доступу: <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/english/opportunities/schools/teacher-development/teachingenglish>
 7. http://ebooktime.net/book_346.html
 8. http://pidruchniki.ws/17530607/pedagogika/ponyattya_istoriyi_pedagogiki
 9. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/Djurin/index.php
 10. <http://www.info-library.com.ua/books-book-69.html>
 11. <http://www.nbuv.gov.ua>